

Список використаної літератури:

1. Кулик В.А. Бухгалтерський баланс: минуле, сучасне, майбутнє: монографія. - Полтава: РВВ ПУЕТ, 2010. - 186 с.
2. Бадмахалгаев Л.Ц., Санжарикова Є.М. Бухгалтерський облік: історія, методологія, організація. - Еліста: АПП «Джангар», 2004.
3. Лега О. Баланс підприємства: історична ретроспектива методики складання /О. Лега // Економічний аналіз. - 2010. - №6. - С. 110 - 111.

Кіш Діана Іванівна,
студентка спеціальності «Фінанси, банківська
справа та страхування»,
Головачко Василь Михайлович,
к.е.н., доцент кафедри обліку
і оподаткування та маркетингу,
Мукачівського державного університету

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК В ТОРГОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Бухгалтерський облік торговельної діяльності має свої особливості порівняно з обліком інших видів діяльності. На сьогодні всі господарські операції торговельного підприємства – від купівлі товару до визначення фінансового результату – зазнали змін при відображенні в бухгалтерському обліку.

Теоретичні та практичні аспекти організації обліку в торгівлі розглядалися в роботах багатьох вчених, таких, як: Захожай В.Б., Орлова В.К., Савич В. І., Костецька Л.А.

Метою є дослідження особливостей процесу обліку товарів на підприємствах України.

Торгова діяльність є одним із видів підприємницької діяльності. Згідно законодавства України. Торгова діяльність – діяльність з придбання або створення активів і пасивів з метою продажу в близькому майбутньому та/або для отримання прибутку від короткотермінових коливань ціни або дилерської маржі (торгові операції), а також діяльність з хеджування торгових операцій [1].

Торговельна діяльність може здійснюватися суб'єктами господарювання в таких формах: матеріально-технічне постачання і збут; енергопостачання; заготівля; оптова торгівля; роздрібна торгівля і громадське харчування; продаж і передача в оренду засобів виробництва; комерційне посередництво у здійсненні торговельної діяльності та інша допоміжна діяльність по забезпеченню реалізації товарів (послуг) у сфері обігу.

Бухгалтерський облік в торгівлі здійснюється з дотриманням основних принципів, зазначених Законом України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», а також прийнятих Положень (стандартів) бухгалтерського обліку [2].

Бухгалтерський облік на підприємствах торгівлі може бути організований на основі повної централізації або децентралізації або часткової децентралізації

облікових робіт.

При повній централізації бухгалтерський облік веде головна бухгалтерія чи відділення які ведуть облік на основі первинної документації, що подають окремі підприємства. Узагальнений баланс і звіт по торговельній організації складає головна бухгалтерія.

При повній децентралізації облік зосереджується безпосередньо на підприємствах (магазинах). При частковій децентралізації найбільші підприємства мають свої окремі баланси, а всі інші – обліковуються централізовано в головній бухгалтерії.

Облік товарів в торговельній діяльності України ведеться згідно Плану рахунків на рахунку 28 «Товари». На цьому рахунку ведеться облік руху товарно-матеріальних цінностей, придбаних для продажу без переробки, й одержання нового продукту за первісною вартістю, або за цінами реалізації. За дебетом рахунка відображається збільшення вартості придбаних товарів, за кредитом – зменшення вартості реалізованих товарів.

Вся інформація в обліку торговельної діяльності сконцентрована на таких двох рахунках – це 92 рахунок «адміністративні витрати» і 93 «витрати на збут» [3].

Облік товарів в оптових підприємствах ведуть за цінами придбання, а в роздрібній торгівлі – за роздрібними цінами. При обліку товарів за роздрібними цінами різниця між їх вартістю (яка утворюється за рахунок торгових націнок на товари) відображається на пасивному субрахунку 285 «Торгова націнка». При обліку товарів за покупними цінами субрахунком 285 «Торгова націнка» не користуються [4].

У торговельній діяльності відносини між постачальником і покупцем оформляються відповідними документами, в яких показано: назва товарів, ціна, умови та строки поставки, порядок розрахунків, вимоги щодо якості товару.

Товари що надходять на оптові склади або бази приймаються на основі товарно-транспортних накладних. У разі виявлення нестачі товару або пошкодження складається відповідний акт (комерційний – при прийманні товарів; приймальний – при перевірці товару на складі) [5].

До основних принципів організації бухгалтерського обліку товарних операцій на підприємствах оптової торгівлі належать: взаємозв'язок показників бухгалтерського обліку і планових завдань товарообороту; своєчасне формування інформації про виконання плану товарообороту; організація обліку товарно-матеріальних цінностей за матеріально-відповідальними особами та місцями зберігання; облік товарів і тари у кількісно-сумовому вираженні та взаємоузгодженість цих показників; дотримання облікових цін та націнок під час реалізації товару.

Список використаних джерел:

1. Орлова В.К. Особливості обліку торгівлі / В.К. Орлова, В.І. Савич, Л.А. Костецька [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/8_NMIW_2014/Economics/7_163001.doc.htm
2. Господарський кодекс / Електронний ресурс — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/term/30592>

3. Господарський кодекс Стаття 263 Господарсько-торговельна діяльність/[Електронний ресурс]. — Режим доступу: https://kodeksy.com.ua/gospodars_kij_kodeks_ukraini/statja-263.htm

4. Особливості торгівельної діяльності та організація обліку / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.d-learn.pu.if.ua/data/users/7584/import/Тема%201.pdf>

5. Закон про автотранспорт — Закон України «Про автомобільний транспорт» від 05.04.01 р. № 2344-III, поточна редакція від 25.09.2019/[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2344-14>

Ковальчук Даніель Орестович,
студент спеціальності «Професійна освіта. Економіка»,
Зозуляк Марта Михайлівна,
старший викладач кафедри
обліку і оподаткування та маркетингу,
Мукачівського державного університету

АКТУАЛЬНІСТЬ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ

Облік розрахунків з контрагентами є одним з ключових завдань у вирішенні проблем, що виникають під час поточного управління підприємством. На сучасному етапі діюча система розрахунків з контрагентами недостатньо відповідає вимогам прискорення грошового обігу і зміцнення фінансового стану підприємства, що, в свою чергу, веде до нестабільності у постачанні основних товарно - матеріальних цінностей. Тому доцільно розглядати проблемні питання щодо розрахунків з покупцями та замовниками в обліковому контексті.

Питання розрахункової дисципліни у своїх роботах розглядали такі вітчизняні науковці, як: Ф.Ф. Бутинець, В.Т. Венцель, Г.В. Власюк, В.В. Жуковська, К.І. Маліношевська, Г.В. Нашкерська, Я.В. Сливка, Н.В. Соловей та інші.

Питання обліку розрахунків з покупцями досліджуються в різних напрямках, зокрема:

- удосконалення обліку розрахунків відповідно до змін у законодавстві;
- розвиток обліку розрахунків з покупцями з використанням інформаційних систем;
- вивчення особливостей обліку розрахунків з покупцями та замовниками в залежності від галузі економіки;
- удосконалення процедур аудиту розрахунків з покупцями та замовниками тощо [1].

На сьогодні відбувається значне вилучення коштів із обороту підприємства за рахунок збільшення величини заборгованості покупців, а з іншого боку – за рахунок необхідності погашення зобов'язань перед бюджетом за нарахованими податками, у той час як безпосередній розрахунок з дебіторами ще не відбувся [2].

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>